

Novinová zásilka - povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha č.j. Nov. 5400/95 ze dn:
Placeno převodem
Novinová zásilka
Adresa adresáta:

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

3/2000
ročník 10

TGM a volyňští Češi

Hovoříme-li o volyňských Čechích, musíme mít na zřeteli, že jde o menší, jenž větší část žila v Rusku téměř padesát let a poté asi dvacet let v Polsku. Menší část vol. Čechů - z východní části Volyně - setrvala více než sedmdesát let na území sovětské Ukrajiny. Volynští Češi tvorili podstatnou část - asi dve třetiny - Čechů žijících v carském Rusku a poté i v SSSR a Polsku.

Proto vztah Tomáše Garigue Masaryka k nám, volyňským Čechům, kteří ve druhé polovině devatenáctého století se usidlili v carském Rusku jako kolonisté u vesniček, jako profesori gymnázií (dokonce i univerzit), jako významní hudebníci a kapelníci vojenských hudeb kapel, jako významní hudebníci a dirigenti operních orchestří, jako obchodníci, živnostníci a podnikatelé v různých oborech.

Ve svém stěžejném díle "Česká otázka a Naše nejnovější krize" TGM kritizuje a hodnotí českou společnost. Hodnotí kladnou i zápornou stránku. Je známo, že se dovezd kriticky postavil k podvářeným a zlatovaným Rukopisům Královským (jeden z nejvýstavnějších německých básníků J. W. Goethe byl jírai tak uchvácen, že se začal učit česky!) a poté i k tzv. Hilsneriadě, což mu vyneslo tématu vyvržení z české společnosti, tvrdou kritikou samotného Riegra, a mnozí vlastenci té doby jej dokonce považovali za zrádce a odrodilec národa!

Kriticky se však choval i k ostatním záporným jevům, které bujely (a bují i dnes) ve všech částech světa. Například byl velmi kritický k ruské vládnoucí společnosti, ač miloval prostý ruský národ. Ruské šlechtě, zbohatloukům a úředníkům vytýkal chudobu, zaostaloost podstatné části národa, kde bylo na 70 procent negramotno. Cara považoval za despotu a samovládce, který sem nestárl o povznevnění vesnic a lidových mas vůbec. V tom by zajedno s Havlickem, který po návratu z Ruska ztvárnil kritiku carského režimu ve svém satirickém díle zvaném Křest svatého Vladimíra.

Kritický postoj k situaci v Rusku zaujal po svých několika návštěvách tohoto ohroženého státu. Carské Rusko navštívil po první světové války třikrát a to v letech 1886 a 1888,

jak uvádí Dr. Herben (zpráva rakouské tajné policie, která ho stále sledovala, však uvádí roky 1887 a 1980!?) a poté v roce 1910. Stýkal se tam s pokrokovými ruskými činiteli, přednášel, nikdy se však nesetkal s carem.

Vzdělý však postavil jednoho z největších žijících ruských spisovatelů Lva Nikolajeviče Tolstého, který v té době již získal ve světě přídomek "tfirnáctý apoštol". Tolstý považoval Masaryka za největšího žijícího Čecha a to přesto, že jejich setkání bylo vždy poznamenáno zásadními filozofickými sporů. Tolstý byl toho názoru, že se země nemůže bojovat a ono pak samo od sebe zanikne, kdežto Masaryk hájil svůj názor, že se země je nutno bojovat vzdělky a svůj filozofický názor vždy uplatňoval ve své každodenní praxi.

Masaryk vytýkal Tolstému, že žije v Jasné Poljaně v přepychu, přesto že nosí konoponky košili a štípe si denně dle na to opot, zatímco zájem si vybavil nábytkem přepychového stylu. Dostal se však v době lásku do zámku známené brodit se po kotvinky v bláte a bahne, protože neexistuje v Jasné Poljaně žádný tvrdý chodník ani upravená ulice. Názor Masarykovi podporovala Žena Tolstého. Naposled se Masaryk setkal s "tfirnáctým apoštolem" těsně před jeho smrtí v roce 1910.

Dalším významným a světově známým ruským spisovatelem, kterého si Masaryk velmi vážil a se kterým se stýkal již před první světovou válkou, byl Maxim Gorkij. Setkal se s ním (před válkou) na ostrově Capri a tam také naposled v třicátých letech minulého století před smrtí Gorkeho (zemřel v roce 1936), který tu opět lěčil. Masaryk si na ostrově Capri několikrát léčil zastaraly krční neduh. Když se v roce 1911 setkal na zmíněném ostrově s Gorkym, měl již napisanou významnou část svého obsáhlého díla Rusko a Evropa. Gorkij chtěl totiž přeložit do ruštiny a rozšířit v Rusku, avšak carská kamaráda mu v tom zabránila.

Styky s představitelem s tak významnými spisovateli umožnily Masarykovi dokonale postupu situací v Rusku, která se mu vůbec nelíbila. Přesto miloval Rusko, ale nebyl nikdy přítelem zpátečnické samovládce a dokonce nevěřil, že by ruský samovládce chtěl svobodu malého národa, jak tomu v té době věřila zemiina Čechů.

Ve svém díle Česká otázka se Masaryk zmíňuje kriticky o poměru carské státní

a náboženské správy k volyňským Čechům. Vytýká jim, že je pfinutí (vol. Čechy), přijmout pravoslaví a i když mají povolené, byť jen přechodné, používat při bohožívání svůj rodny jazyk, budou muset v budoucnu přejít na staroslověnštinu. Zároveň v návaznosti na tuto kritiku, kritizuje i české liberaly, proč nezádají papěže o jazyku český. Zároveň souhlasí s Palackým, který nesouhlasí se slučitelností pravoslavné správy životní a české po stránce náboženské a církve.

V téme díle Masaryk tvrdí, že kdyby Rakušsko v připadném evropském požáru (Masaryk uvádí "konflagraci") podlehlo, Rusko by nás nezvalo. Nestojí a nemůže stát o 6-10 miliónů katolků, neboť vědi v Rusku, že se pak nás lid spojí s Poláky, tak jak to dělají naši emigranti na Volyni.

Počerství a naposled navštívil Masaryk Rusko po únorové revoluci, která svrhla carské samodržaví a začala uplatňovat základní demokratické principy v rozsahu ruské říše. Dne Rusko přijel v květnu roku 1917. Pobyval a přednášel jak v Petrohradě, tak i v Moskvě a Kyjevě a pomáhal v organizaci československých legií. V srpnu 1917 navštívil polní ležení legií, kde byla fada volyňských Čechů, zvláště v pluku Mistra Jana Husa, v městečkách Boris- pol a Polomnoe a vykonal tu vojenskou přehlídku jako nejvyšší hlava česko-slovenského odboru.

Konec října téhož roku byl dal a přednášel v Petrohradě, odkud dne 10. listopadu odjel do Moskvy, kde ho zastihla bolševická revoluce. Od konce ledna 1918 až do března byl v Kyjevě, většinou bydlel v už významných českých vlastenec, jako byla rodina Červených (volyň. Čechů), Dr. Gira a dalších. Musel se skrývat. Dne 7. března 1918 - to už mu bylo 68 let - odjel přes Sibiř do Ameriky. Jel ve vagónech řetěz třídy a cesta přes Sibiř trvala celý měsíc.

Pořízení TGM k volyňským Čechům byl vždy kladný a přátelský. Masaryk oceňoval úsilí malé menšiny v boji za národní samostatnost. V květnu 1919 - to už jako prezident republiky - přijal čtyřčlennou delegaci volyňských Čechů na Hradčanech, vedenoznámým volyňským činitelem - učitelem Josefem Vlkem. Delegace seznámila Masaryka se současnou situací volyňských Čechů a požádala jej o zřízení českého konzulátu na Volyni, o pomoc při zřizování českých škol (jednalo se o učitele)

a o navázání užších obchodních a společenských stýků.

Po první světové válce, kdy v polské části Volyně se opět zřizovaly školy, kde se také vyučovala čeština a v dalších letech tu vznikly soukromé školy České matice školské, značně podporované finančně i materiálně z ČSR, vždy 7. března se konaly na této školách školní besedy a oslavy narozenin prvního prezidenta ČSR - prezidenta Osvoboditele. V některých vesnicích bývaly uspořádány i větší kulturní akce, kdy byl Masaryk vždy dáván za příklad a vždy připomínán jeho sociální původ a hodnocen jeho sociální postoj k celkovému dění.

U Librárove - vesnic, která vznikla roku 1889, rok po vzniku první české vesnice na Volyni Hlinsku, se usadila rodina Knopů z jižní Moravy. Závality a bořid sedlák Knop byl spolužákem TGM a dokonce jeden čas seděl spolu v základní škole v jedné lavici. Masaryk mu pravidelně, až do svého vážného onemocnění, posílal novoroční přání.

Na závěr je nutno zdůraznit, že TGM měl kritický postoj jak k americkým Čechům tak i k české menšině v Rusku, jejíž dve třetiny tvorily volyňští Česi. Obou menšin si velmi vážil, ale také jím nic neleskoval z jejich chyb. Americké menšině vytáhl, že je rozdelená na dva nesmiléší tábory: tzv. svobodomyslné a katolicky. Tři roky trvalo, než se podařilo (během války) Vojtovi Benešovi, bratru E. Beneše, tyto tábory sjednotit. Ruské české menšině vytáhl také obdobný rozkol: jedna skupina tu chápala československou odbojovou akci na Rusi jako akci směřující k vybojování samostatného československého státu, druhá skupina, vedená českými carofily, uvažovala po osvození o nastolení vlády v čele s osobou blízkou carskému dvoru.

Ústí TGM sjednotila nás nárok k závažným společenským a politickým cílům malého platonství i dnes. Zvláště, když se podíváme zblízka na současnou rozháranou politickou scénu u nás.

Rostislav Hláváček

Použité prameny:

TGM - Česká otáčka a Naše nynější krize
Dr. Jaromír Doležal: Masarykova cesta životem
Karel Čapek: Horovy z TGM
Vladimír Dufek: Návrh volyňských Čechů do vlasti

Odhalení pomníku TGM v Brně

Ve velkém počtu se odhalení pomníku a položení věnců zúčastnili volyňští Česi. Mezi početnými zástupci významných institucí a organizací byli i zástupci SČVP, kteří za Sdružení položili krásnou kytičku v barvě trikolóry a stuhu s nápisem TGM Sdružení Čech z Volyně.

Pomník stojí na krásném místě mezi dvěma vysokými školami. Původně zde bylo gymnázium, kde tatiček Masaryk studoval. Odhalení pomníku bylo velmi důstojné. Jsme pyšní na to, že Brno má tak krásný pomník TGM a že jsme byli u toho.

Za brněnský region J. Ničová

Setkání, které změnilo život krajanů (pozraďování článku doc. B. Iffyku)

Jedeme na setkání s Václavem Havlem

V únoru 1990 sdělování prostředky mahlily návštěvu čestného zvoleného prezidenta ČSSR Václava Havela do Moskvy. Jménení iniciativní skupiny jsem se obrátil na československý konzulát

v Kyjevě s prosbou o podporu setkání s panem prezidentem. Pan konzul Dr. Zdeněk Huml málo věřil v realizaci podobné akce, protože program pracovní návštěvy pana prezidenta v Moskvě by měl, byl velice krátký, ale dost obsáhlý. Naši prosbě informoval českou stranu o navrhované akci vyhověl. Asi sedm dní před přiletěním pana prezidenta do Moskvy jsem nově navštívil konzuláta Z. Humla abych se dovedl, jak zareagovala na naši prosbu Praha. Dosud nemám žádoucí odpověď, informoval mě pan konzul. V tu chvíli se stalo něco, co se stává jen v pohádkách. Zvoní telefon. Pan Huml bere sluchátko a říká, že překvapen. Velyslanectví v Moskvě sděluje, že na setkání s panem prezidentem jsou znávi dva představitelé z iniciativní skupiny. Rozhodnutí je na nás. Kdo pojede na moskevské setkání? Velyslanectví hned vyžaduje přijmení účastníků. Konzul Z. Huml navrhuje poslat do Moskvy rodinu. Marii Ljukovou a mne, jako vedoucího iniciativní skupiny. Můj názor je, že by toto setkání nemělo reprezentovat rodinu, ale všechny naše krajané. Dohodl jsme se na tom, že spolu s mnou pojede na setkání s panem prezidentem předseda korostenštího oddělení stávající Společnosti J. A. Komenského Viktor Javurek.

Začínáme se na toto setkání intenzivně připravovat. Dáváme s manželkou dohromady informaci o českém a slovenském etniku na Ukrajině a radiologické situaci v regionu Černobylu a jejím dopadu na lidi a životní prostředí, určitě o ni bude mít pan prezident zájem. Nezapomínáme ani na malířství pro pana prezidenta. Je to kniha Malá Zubovština v SSSR od Vladimíra Hájka, která byla vydána v ČSSR roku 1987. Zároveň se snažíme spojit s Václavem Javurek. Viktor telefon nemá. Vyhledávám ho přes školu a obecni svět v Malé Zubovštině. Tato událost jako blesk proletěla vesnicí. Přes ně byla připravena nová výzva, kterou 19. února účtuje neváhavě podepsuje 166 rodin krajanů. Máme malý problém, který je typický pro dobu "rzavotivo socialismu" - nejsou listky na vlak do Moskvy. Pomáhají známosti, kupují z listky jenom do lehátkového vozu, do lůžkového, více-méně pohodlného, vůbec nesezeného. Manželka Marie spojí svou služební cestu do Moskvy s naším setkáním na velyslanectví, kde nás bude mordrně podporovat. Odpoledne 26. února je Viktor u mne. Privez výzvu i knihu od Hájka, kterou věnovala pro tento účel paní Anna Pišová, učitelka a kronikářka Malé Zubovštiny. Marie zapisuje do knihy věnování panu prezidentovi. Tradičně večeru rychleji po 20. hodinách nás vezme do hlavního města - tehdy ještě Sovětského Svatku. V 8 hodin ráno jsme v Moskvě. Zastavujeme se na krátkou chvíli v hotelu Akademie pedagogických studií za účelem holení a sprchování. Pak směřujeme metrem přes celé město do centra Moskvy, kde vedle proslulého obchodního domu Dětský mír se nachází velyslanectví Československa. Setkání je plánováno na 13 hodin. Máme si vyzevnout pozvánky na naše jména. Pracovnice velyslanectví nám dává dvě obálky se státním znakem ČSSR. V nich nacházíme text psaný abzukou: "Prezident československé socialistického respubliky Václav Havel imíjet čest prosif g. Ijuka V. A. (na pozvánce pro Victora Javureka V. A.) na družstevní vstřetku v Poselství ČSSR vo vtorik 27 fevralja 1990 goda v 13 časov ul. J. Fučíka 12/14.

Prádelské setkání

Kolem půl jedné jsme u brány vnitřního dvora velyslanectví. Tam se sešlo asi dvě stovky československých občanů, kteří pracují a studují v Moskvě. Všechni přišli uvítat svého prezidenta. Uklazujeme pozvánky. Stárnků nám dovoluje projít dvorem, kde se nachází budova pro slavnostní akce. Tam je skupina lidí, kteří mají stejně pozvánky jako my. Netrpělivě čekáme. Je už

hodin. Pan prezident se ještě neobjevil. Harmonogram návštěvy měl asi hodinový skluz. U brány vzniklo radostné ozivení. Za chvíli se objevil nám známý z televizních obrazovek ministr zahraničí pan Vladimír Dienstbier. Asi za čtvrt hodiny do dvora vjíždí eskorta vládních vozů. Z prvního auta vchází Václav Havel. Vítá československé občany a spolu s osobami, které ho doprovází, při skandování příomýnných "Havel! Havel!" směřuje do budovy.

Po 10-15 minutách jsou do budovy zváni hosté. Jsme překvapaní. Nikdo od nás nevyžaduje pasy, ukazujeme jenom obálky, nemusíme z nich ani vydávat jmenovité pozvánky. Takovou situaci jsem nikdy nezažil. Bez dorozu nebylo možno proniknout ani k náčelníkovi oblastní úrovně, a tady jde přimo na setkání s prezidentem. Přiznám, že dnes do prezidentské kanceláře nevstoupil tak lehce jako to bylo tehdy se vstupem do budovy československého zastupitelstva v Moskvě.

Siroky schody směřujeme do 1. patra budovy. Ve velké hale pro slavnostní přijetí se už sešlo dost hostů. Všichni čekají na pana prezidenta. Pochopitelně, že po napájení dopoledním programu potřebuje československá delegace pauza na oběd. Využíváme s Víkorem tohoto momentu a u organizátorů setkání zjistíme jeho protokolní podrobnosti. Jednotlivá setkání jsou dochvilne rozepřána. Jsme rádi, že beseda s námi je zatafena do protokolu jako první.

Pociťujeme zvláštní neklid. Viktor si už zapálil několik cigaret. Najednou se z prhleb haly objevil Václav Havel a primo směřuje k nám, jako by přesně věděl, kde jsme. Zdravíme pana prezidenta. Nás nekladí mizí, když začínáme besedu. Opravdu nemáme pocit, že je před námi hlaša státu, ale prostě zajímavý člověk, jehož zvláštní charisma vyvolává důvěru a ruší komunikační bariéru. Vypadá to, že Václav Havel je dost informovaný o černobylské situaci. První jeho dotaz kolik Čechů a Slováků žije na Ukrajině? Uvádíme statistické demografické údaje: 9 tisíc Čechů a 8 tisíc Slováků. Největší počet rodin českého původu bydlí v zóně, postižené černobylskou havárií. Viktor informuje o situaci s dětmi v Malé Zubovštině, Malinovce a Korosteně a předvádě využití korostenštího oddělení československé kulturně osvětové společnosti J. A. Komenského panu prezidentovi. Text výzvy je dost obširní. Pozorujeme, že pohled pana prezidenta zachycuje jen poslední řádky:

Vážený pane prezidente, přes všechn 120 let své existence pronesli naši lidé českou ruku a českou kulturu, a byla to hrozná léta. Každý z nás ve všech životních situacích vždycky pamatovat, že je Čech a s hrdostí to označovat ve svém pase. A teď v té tragické pro naši společnost situaci voláme k Vaší milosti, pane prezidente.

Reakce pana prezidenta byla okamžitá. Představuje nam náš nového velyslance ČSSR v SSR Rudolfa Slánského a žádá ho, aby se touto otázkou zabýval a předložil ji při jednání se sovětskými úřady.

Celý chod besedy později sleduje doprovod pana prezidenta a fada novinářů, rádio i televizní reportéři. Bohužel harmonogram setkání nám neumožňuje pokračovat v zajímavé besedě. Loučíme se s Václavem Havlem a předáváme mu už zmíněnou pozornost - knihu "Malá Zubovština v SSSR". Je vidět, že pan prezident je výšivný čtenář. Na chvíli se zastavuje a rychle prolíží tu knihu. Děkujeme káděm, že se prosím panu prezidentu o autogram. To odváží a dělá i Viktor. Na našich pozvánkách se objevuje podpis Václava Havla a známý obrázek: srdíčko, jehož symbol vztělené pravdy a lásky. Dnes, po deseti letech setkání v Moskvě, uschováváme tyto pozvánky jako zvláštní vzpomínku na začátek nové éry v našich osobních životech, a nejenom našich, ale všech černobylských krajanů.

Pan prezident pokračuje v besedách s jinými hosty. A my pokračujeme v besedě s lidmi z doprovodu paní prezidenta. Ostatně československých krajane v celému světu užívají signáty Charty 77:

Ing. Miroslava Tyla, poslance Národného shromáždění ČSSR z Prahy, a Miroslava Lachého z Bratislavky. K besedě se připojuje také Dr. Richard Sacher, ministr vnitra ČSSR. Tady jsme měli větší časový prostor a možli projektant další postupy naší společné činnosti. Zejména prvním krokem spolupráce bylo ozdravování dětí z Malé Zubovtiny a Malinovky. Otázka presidenci není jednoduchá. Budou zapotřebi patrně legislativní akty jak parlamentu, včetně ČSSR, tak i ČSR a SSR. Je otázkou, jak se k tomu postaví Moskva a Kyjev. Čekala nás velká práce v tomto směru. Ale to je za zvláštní povídání.

Těhoz dne rychlejem odjíždime do Kyjeva. Cestou se připravujeme na tiskovou konferenci, kterou už předečně ohlášili Generální konzuláti ČSSR v Kyjevě. Ráno jsme v Kyjevě. Pocíťují, že márte plotku. Cestou do Moskvy jsme v vlaku nachladili. Ve svém bytě na Lesním masivu hospodaříme s Viktorem sami. Marie zůstala na služební cestě v Moskvě. Pochoptejte, že nám stále držela palce, když jsme byli na setkání. Volá pan konzul Zdeněk Huml. Tiskovka má začít za hodiny. Informujte ho o svém zdravotním stavu. Konzulát pošle za námi auto. Zabalený do kožíku jde Děda Mráz směřují s Javírkem do zastávky metra Pionýrská, kde nás vyzvedne auto. Rádě nezná cestu na masiv.

Na tiskovku dorazí asi 20 novinářů. Mají veliký zájem o moskevské setkání. Konzul Zdeněk Huml otevří tiskovou konferenci a prosí nás, abychom se ujali slova. V kostce informujeme o činnosti iniciativní skupiny a výsledcích setkání. Od tohoto okamžiku netajíme naše hlavní cíle. Pochoptejte, že hlavní cílem je dánovat na historické vlasti, jenom v tom vidíme možnost zachránit ostrůvek českého etnika od smrtosněho křídla Černobylu. Odpovídáme i na četné otázky novinářů. Na tiskovce přítomný šéfredaktor časopisu "Vsesvit" (Vesmir), spisovatel Oleg Mykytenko sdělí své dojmy z pobytu v Malé Zubovtině, kde řadu let pracuje ředitel školy, jehož spolužák ze slovenského oddělení Kyjevské univerzity Jaroslav Ornst. Spolu se snažili o to, aby lidé pamatovali na své kořeny, a teď má spisovatel pocit, že to dodalo sil. Sděluje, že připravil pro časopis překlad publicistiky a hry od Václava Havla.

Informace o setkání s panem prezidentem se objevila v ukrajinských a československých sdělovacích prostředcích. Teď se svět asi více než kdykoli předtím dovoří o českém a slovenském etniku na Ukrajině. Dověděl se konečně pravdy i o československých krajanech. Dnes, s odstupem času, mohu bezpečně tvrdit, že setkání představitelů krajanů s panem prezidentem Václavem Havlem na výstavě ČSSR v Moskvě dne 27. února 1990 opravdu změnilo život pro skoro dvě tisíce českých krajana z týlu postavené Černobylem. Přes 10 měsíců po setkání s panem prezidentem usnesení vladě ČFSR ze dne 20. prosince 1990 dal souhlas k návratu osob českého a slovenského původu na území historické vlasti.

Doc. Boris Ijuk, expředseda Společnosti J. A. Komenského na Ukrajině, předseda Rady československých krajana ČSCV

PUTOVNÍ VÝSTAVA OSUDY ČECHŮ Z VOLYNĚ

bude znova zpřístupněna, tentokrát pro návštěvníky muzea ve Benátkách nad Jizerou. Zde ji bude možno zhlednout od 17. dubna do konce května letošního roku. Výstava bude představena v původní podobě.

K její podstatnější proměně - doplnění a rozšíření -

dojde až v příštím roce, kdy bude připravena pro muzeum v Mladé Boleslavě. Dr. St. Slavík

UPOZORNĚNÍ

Upozorjujeme, že termín celostátního setkání v Brně se blíží a prosíme proto o urychlěnou zaslání přihlášek. Výbor SCVP

HLEDÁME

členy, potomky nebo přibuzné rodiny Andělovců z České Maliny. Chceme zjistit, zda Vladimír Anděl, jehož žena Helena a dcera Nina zahynuli nebo přešly tragickou zkázu jejich obce. Údaj uvedený v Kronice Českého Malina známe.

Jakoukoliv informaci zaslatě laskavě na moji adresu (uvedena na konci zprávadlo). Prof. V. Dufek

PANCEST, cestovní kancelář, Vám nabízí v roce 2000 tyto zájezdy:

Itálie - Bibione

30. 6. - 9. 7. - 5.650 Kč

25. 8. - 3. 9. - 4.790 Kč

1. 9.-10. 9. - 3.990 Kč

Itálie - Miramare di Rimini

19. 5.-25. - 2.900 Kč

21. 7.-30. 7. - 5.350 Kč

1. 9.-10. 9. - 3.650 Kč

Francie - Paříž, Versailles

4. 5. - 8. 5. - 3.650 Kč

poznamenávání pětidenní zájezd

Ukrajina - Rovno, Luck

20. 4.-26. 4. - 4.150 Kč

Poslední možnost návštěvy Ukrajiny bez viza!

10. 7.-16. 7. - 4.150 Kč + vizum

PANCEST tel: 039774 05 40

Volyňských Čechů 1707, 438 01 Žatec

Prac. doba Po-Pá 14-17 hod.

Vám kytíčku....

(I když opožděně)

Osměšné března slavíme spolu s miliony lidí na celém světě "Mezinárodní den žen".

Tento zvláštní den vyniká nejen tím, že se každý muž, počínaje nejnemším školáky a konče dřuďochy, snaží věnovat svým nejbližším ženám symbolickou "kytičku".

V naší společnosti ženy nepochyběně získaly nejen stejná práva jako muži, ale mají rovněž zvláštní postavení jako matky, manželky a milenky. Přesto však všechni ženy, že musíme ještě mnoho udělat, abyhom jinu ulehčili plnění jejich povinností. Vždyť téměř každá zaměstnána žena má po své práci v závodech, na farmě, úřadě, škole, nebo v nemocnici svůj druhý úvazek v domácnosti jako kuchařka, matka a vychovatelka, kteréžto povinnosti vyžadují spoustu času.

Často plní ženy v domácnosti některé úkoly, které dodnes patřily jen ženám. Většinou však nadále nesou naše ženy hlavní břemě vedení domácnosti. Z toho vyplyná, že ty kytičky by neměly dostávat jen jednomu rolu, ale že si jí zaslouží každý den.

Takovou "kytičku" by se pro ně do budoucna mohlo stát vytvořené vhodné pracovní příležitosti, aby nebyly v pokročilejším věku udfeněny a upačkněny. Měla by zmítat diskriminace žen, ženy by se měly objevit ve vedoucích funkciích i ve vládě, aby rovnoprávnost žen nebyla jen prázdnou proklamací.

Takovou "kytičku" by měl být koš nejdanherských květů, skladajících se z úcty, pozornosti a dřemlentnosti, protože žena-matka je tímel klidného a spokojeného domova.

A tu přejeme matkám, sestram, spolupracovnicem v naši vlasti i všem ženám na světě. Václav Dubec

Ortel - Smrt zastřelením

Bylo to na úsvitu 9. března 1944. Partyzánské jednotky 27. volynské pěchotní divize "Armii

Krajové" se vracejí zpět na své základny. Měly za sebou neúspěšný útok na město Holoby, které leží u silnice Kovel-Luck. Výpravy se zúčastní i nás krajana Jaroslav Houžvík, krycím jménem "Traper". Když zážitky líčí takto:

Když začalo svítat, museli jsme opustit dobyté pozice. Rychlým pochodem jsme dorazili k našim povozům a upalovali prý. Od Lucka přijížděly německé posily. Z města vyjely tři tanky, ale bláťavý terén je donutil k návratu. Byl začátek blesna a ranní mrázek ještě zhoršoval bezpečnost pokleslou náladu. Přejížděli jsme můstek rozbaňovaného potoka. Koně sli klidně, ale vůz se přestě pfrevali na pravou stranu. Tam jsem právě seděl. Při pádu jsem se ocítil úplně vespod a celá hromada vojáků na mně. Než se vyhabali, byl jsem mokry od hlavy až k patě. Na základnu to bylo ještě asi 18 kilometrů, ale domů jsem to měl jen asi tři kilometry. Poprosil jsem tedy svého věleitele "Kowinského", aby mě pustil domů, a ujistil jsem ho, že hned ztia budu určitě zpět na základně.

Domů jsem běžel rychle, ale moje obléčení tuhlo ještě rychleji. Hned u měsíce svílek, pak něco rychle pojedl, vypil "stakan samohnoky" a už jsem byl v posteli. Usnál jsem s plesvědčením, že ztia ráno vyrazím k jednotce. Nějak se mi ale do toho připelety ryby, které jsem zahálel v jezete. Viděl jsem, že se jízí třou. Nemohl jsem se dočkat rána a místo na základnu jsem sežděl nejdříve na ryby. Střelil jsem mezi ně s pušky a ulověk byl nádherný. Za chvíli se smážilo pět velkých štík.

Odpoledne se dostavila horečka a musel jsem do postele. Následující den jsem již odejít nemohl. Dorazili k nám sovětskí partyzáni a s nimi oddíl Poláků v sovětských službách. V této situaci nebylo ani možné pomyslet na cestu s puškou na rameni. Poláci mě přemluvali, abych se přidal k nim. Souhlasil jsem s tím, že až potkám "náš", předuj opět k nim. Věleitel polského oddílu byl fešácký důstojník, voják "z krvi a kostí". Měl růžicí dal potvrzení, že jsem byl přijat do jejich oddílu a upozornil jsem, aby potvrdili chránil jí jako oko v hlavě.

Rozloučil jsem se s rodiči a sestrami a vyzvali jsme na západ. Štěstí mi přálo a zákratko jsem potkal svůj důl. Přesel jsem opět do něj a se mnou ještě pět dalších kluků. Když mě uviděli komárdi, srdečně mě vitali, ale hned mě upozornili, že jsem byl jako zrestař odsouzen polním soudem k trestu smrti zastřelení. Byla ve mne malá dušička a asi jsem plakal, protože komárdi mě začali ujístiti, že mě nedají. Přichod jsem ohlasil věleitele Kowinskému a všechno mu vysvětlil. Slibil mi pomoc a řel za věleitele batalionu Jstrzebarem. Dlouho se nevraťel a mně se hlavou honily všechny myšlenky. Končeně přišel a oznámil mi, že mě jíž mát je věleitem sám. Šel jsem dost vähavel. Věleitel seděl pod stromem a byl nad něm skloněn. Přesel jsem k němu, srazil podpatky a hlasit přichod. Ani se mne nepodivil a psal dal. Znovu jsem vše zapokal a zas nic. To mě jako kluka vyrostlého mezi lesy a jezery tak popudilo, že jsem udělal "w ty zwrot" a odpodchodoval jsem. Nikdo mě nezavolal zpět a nikdo nestřílel...

Pak nastaly těžké boje s Němcemi a Maďary, hlad a vši. S věleitem batalionu jsem se už nesetkal.

Později jsem dovedl, jaké těšilo to bylo, že jsem se setkal s těmi "sovětskými" Poláky. Když někdo z domorodců udal rodici za to, že sloužím v banditské, burzační armádě, otec ukázal kontrarozvedčíkům potvrzení a vše bylo v pořádku. Ještě otcov pochvalil, že má syna u "sojuzníků". Co se stalo s tím rozsudem polního soudu, jsem se nikdy nedověděl, ale, jak vidíte, sedím doma u vlasti a výpravně tento příběh.

Podle výpráv Jaroslava Houžvíce "Traper" zpracoval Václav Kytl

NAŠI JUBILANTI...

Severomoravský region

Dne 19. 2. se dožil nás člen Rostislav Studený významného životního výročí 85 let. Narodil se v Moldavé na Volyni, nyní bydlí v Komofanech na Výškovsku. Neměl lehký život, za okupace byl totálně nasazen v Německu. V poslední době žije sám. Před osmi lety mu zemřela manželka roz. Rihová. K 85tinám mu přejeme hlavně hodně zdraví a spokojenosti.

Dr. Samec, mistropredseda SCVP

Ve druhé polovině roku 2000 se dožívají svého významného jubilea tito naši členové:

Žmolíková Jaromíra, Pozlovice, 5. 10. - 50 let, Faborská Vlasta, Opava - 18. 9. - 55 let, Barochová Vlasta, Suchodol n. O. - 65 let, Dvůrčík SVM regionu Kubista Václav, Krnov - 17. 7. - 65 let, Januschová Emilia, Studénka - 21. 7. - 70 let, Seitlová Marie, Nový Jičín - 10. 11. - 60 let, Břeň Miroslav, Kořetov, 1. 11. - 70 let, Barochová Cecílie, Nový Jičín - 28. 8. - 80 let, Mikulenková Barbara, Vrkov - 24. 11. - 75 let, Kratochvíl Vladimír, Studénka - 11. 11. - 55 let, Barvičová Jaroslava, zasloužilá členka reg. výboru, Třemešná - 2. 10. - 60 let, Janičková Vlasta, Třemešná - 4. 10. - 65 let, Heller Josef, Krásov - 28. 8. - 70 let, Dubcová Jirina, Suchodol n. O. - 14. 12. - 70 let, Bačovská Stanislava, Krnov - 3. 8. - 70 let, Honzáková Antonie, Arnultovice - 12. 11. - 85 let. Hodně zdraví a životní pohody přeje

severomoravský region SCVP.

Region Karlovy Vary

Erips Vitalij z M. Zubovtiny, bytem v Oloví, se dne 11. 4. dožije krásných 35 let. Oulovská Josefa z Dubna, bytem v K. Varech, se 25. 4. dožije 75 let. Jubilantům přejeme hodně zdravotky, spokojenosť a dobrou polohu.

Za region *V. Pelcová*

Region Mariánské Lázně

Dedera Josef z Dubna, bytem Valy u Mar. Lázní, se dožívá 19. 3. 70 let. Velich Václav, Tachov, se dožívá dne 20. 4. 80 let.

Zavírá a životní pohodu přeje za region *J. Juhá*

Region Teplice

Dne 28. 3. oslaví své 80 narozeniny p. Josef Kubín z Ledochovky, nyní bytem ve Věřenském. Hodně zdraví do dalších let přeje

za region *V. Bílovský*

29. 3. se dožívá krásných 90 let Antonia Jeníčková, rozenoušková z Novokrajavy, bytem K. Vary - Dubi. Do dalších let hodně zdravotky a štěstí

přejí dcery Lenka a Milena a syn Jiří s rodinami

Region Brno

V našem regionu se dožívají:

Alexandr Stejskal 10. 4. - 55 let, Vladislav Pestrovský 15. 5. - 70 let, Elena Gabrišová 12. 6. - 60 let, Božena Mokrá 20. 6. - 80 let.

Mnoho zdravotky, štěstí a dlouhá léta zdraví přeje

za region *J. Pokorný*

Region Litoměřice

Ve II. čtvrtletí roku 2000 se dožívají významného životního jubilea tito naši krajani:

65 let - 10. 4. Omst Rostislav ze Stráže p. R., 22. 5. Kunštátská Jirina z Lovosic.

70 let - 26. 5. Epsilonova Václava ze Stráže p. R.

75 let - 3. 4. Chaloupka Josef z Ústí n. L., 12. 4. Pekářka Jaroslav z Roudnice n. L. a 30. 6. Bajerová Anna z Ústíška.

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárceů na rázové a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel Praha. Číslo konta: 000000-1937591369/0800. Čís spotřební a.s. - Melantrichova 5, Praha 1. Dary můžete poslat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nešasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8. Prosíme čtenáře, aby nás neupomnali o zveřejňování darů - dary můžeme uveřejnit teprve po odběrení účetního dokladu!! Krajane! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.

Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, příslušnosti nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu:

prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5

80 let - 9. 4. Čanová Anna ze Sulejovic, 20. 6. Hrnčíková Antonie ze Starého Týna a 23. 6. Vazáč Josef ze Žitenic.

Všem jubilantům přejeme pevně zdraví do dalších let, Za výbor Sdružení ved. reg. Kozák S upřímným přáním všem jubilantům se připojuje i redakce.

NAŠE ŘADY OPUSTILI...

Region Karlovy Vary

Zemřela naše krajanka a členka SČVP, námí věčná vážená paní Heleně Bartošová z Brestu, bytem v Karlových-Varech.

Upřímnou soustrast pozůstalým projevuje
za členy regionu i za sebe *Věra Pelcová*

Region Litoměřice

Naučdý nás opustili v tomto roce tito členové:

9. 1. ve věku 80 let Erps Antonín z Malé Zubovtiny, bytem Stráž p. R. 12. 1. ve věku 73 let Makšek Miroslav z Lucka-Hnidavy, bytem Vibice.

20. 1. ve věku 95 let Balatová Libuse z Kupičova, bytem Litoměřice, 9. 2. ve věku 76 let Husina Josef z Nebuze v Zlinu, bytem Litoměřice, 9. 2. ve věku 85 let Cinertová Libuše z Mirohošť, bytem Čížkovice.

Upřímnou soustrast projevuje všem pozůstalým
za region ved. Kozák

Severomoravský region

Se smutkem oznamujeme, že zemřel p. Viktor Krackí z Nového Jičína ve věku 79 let.

Upřímnou účast pozůstalým projevuje a Čest jeho památku zachovává *Seromer. region říčky SCVP*

Region Praha

Dne 7. 2. zemřeli ve věku 92 let naše nejstarší členka paní Danilová Jindřiková, roz. Máchová z Krupý, bytem na Mělníku. Ve věku 71 let paní Jánová Nina, nar. ve Svitavském okr. Zborov, bytem Nelahozeves. Děkujeme odpočívání v pokoji!

Za region *Praha-Kralupy v Vlt.*

Irena Malinská a Márková Marie

Těžce životem zkoušen, po dlouhé nemoci nás opustil p. Vladislav Šmidt, nar. v Mlynově, bytem v Zátecí. Zemřel dne 12. 2. v nedožitých 72 letech. Děkujeme za vyjádřenou soustrast i těm, kteří zemřelého doprovodili k rodinnému hrobu. Zvláště pak p. Václavu Kytolovi, který se rozloučil jménem svým a jménem spoluženžů z jáchymovského zádušní.

Za rodinu zemřelého sestra I. Malinská-Šmidtová

Region Žatec

V minulém roce v září zemřela naše členka a krajanka Emílie Oberajtová ze Žatce ve věku 82 let. Pocházela z Habriny na Volyni.

Dne 14. 1. 2000 zemřel nás člen p. Antonín Keller ze Žatce, rodák z Volkova na Volyni svých 77 let. Příslušník zahraniční Svobodovy armády.

7. února zemřela také naše členka Olga Vojarová z Holodče a Žatce, rodačka z Kvasilova, ve svých 90 letech.

12. února nás opustil nás člen Vladislav Šmidt ze Žatce ve svých 72 letech.

Dne 5. 2. zemřel nás člen a kraján Vladislav Vlaďka z Lenvic, rodák z Knhynek na Volyni, ve svých nedožitých 78 letech.

21. února zemřel další nás člen František Krupka z Měcholup, rodák z Teremna, také 78letý.

Koncem února zemřela rovněž naše členka Helena Šavlová z Loun, rodačka z Novin Českých, ve svých 78 letech.

Všem zemřelým tichou vzpomínu a pozůstalým upřímnou soustrast vyjadruje ze regionu

Kamila Ondrová

K projevům soustrasti se připojuje i redakce časopisu.

DARY došlé na konto SDRUŽENÍ - únor 2000

Kroupová Milada, Brno - 100 Kč. Kadetábek Josef, Loučno - 200 Kč. Fiala Jindřich, Klášterec n. Ohří - 300 Kč. Nováková Emílie, Ludvíkovice - 100 Kč.

Region Praha:

P. Kunášek, Žatec - 400 Kč. Palková Soňa, Mor. Benáci - 50 Kč, p. Švihliková - 100 Kč.

Region severomoravský:

Přiblázková Antonína - 100 Kč, Kendík Vladimír - 100 Kč, manž. Klesinov - 100 Kč, manž. Kočinov - 50 Kč, Kracíková Antonie - 50 Kč, manž. Kabstová - 200 Kč, Kubelková Olga - 100 Kč, manž. Sečtílov - 100 Kč, ing. Hojáč Jaroslav - 100 Kč, Bartaitová Marie - 50 Kč, Blahová Růžena - 30 Kč, Loukota Jaroslav - 100 Kč, Mezinský Rostislav - 50 Kč, Pešková Jana - 50 Kč, Seidlerová Irena - 50 Kč, Barochová Vlasta - 50 Kč, Kabat Jiří - 200 Kč, Zajíček Emil - 100 Kč a Zajíčková Drahomíra - 100 Kč.

Region Frýdlant:

Švárová Emílie, Nové Město - 50 Kč, Tylichtr František, Raspenava - 50 Kč, Tylichtr Josef, Křížany - 50 Kč, Tylichtrová Marie, Raspenava - 50 Kč, Veselá Evženie, Raspenava - 50 Kč, Veselý Vladimír, Mimoň - 50 Kč, Zadražilová Antonie, Frýdlant - 50 Kč, Domárová Marie, Staré Zádánice - 40 Kč, Horáková Antonie, Frýdlant - 40 Kč, Vojtěšová Helena, Raspenava - 40 Kč, Juklček Alexander, Hejnice - 30 Kč, Kristěnová Marie, Frýdlant - 30 Kč, Šimek Miloš, Raspenava - 30 Kč, Vaščuková Antonie, Raspenava - 30 Kč, Kožáček Slavomír, Raspenava - 25 Kč, Marečová Marie, Raspenava - 25 Kč, Bryl Vlastimil, Raspenava - 20 Kč, Koská Věra, Jablonice n. Nisu - 20 Kč, Nožičková Vlasta, Krásny Les - 20 Kč a Stibřný Vladimír, Dolní Rámské - 20 Kč.

Všem dárce za srdečné děkuje!

DARY pro region severomoravský

Röhounek Josef - 100 Kč, Vacek Vladimír - 200 Kč, Barochová Vlasta - 50 Kč, p. Parchanská - 50 Kč a Zajíčková Drahomíra - 100 Kč.

Region dárceů děkuje.

DARY pro potřeby regionu Frýdlant v Č.

250 Kč - Tylichtr František, Raspenava, 100 Kč manž. Lindrová, Dětřichov - 50 Kč - Lišková Anna, Krásny Les, 50 Kč - manž. Novotných, Ves, 50 Kč - Veselá Stanislava, Předlánice.

Za dary děkuje region - Rychnov